

ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 อำเภอเมืองฯ จังหวัดนนทบุรี
RELATIONSHIP BETWEEN EMOTIONAL QUOTIENT OF ADMINISTRATORS AND
ACADEMIC ADMINISTRATION UNDER THE NONTHABURI EDUCATIONAL
PRIMARY SERVICE AREA OFFICE 1, MUEANG DISTRICT,
NONTHABURI PROVINCE

พรหมพิริยะ พนาสนธิ*
กรปภา เจริญชันษา**
ชัยการ วาทะงาม***
อรวรรณ ชมชัยยา****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ระดับของความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 อำเภอเมืองจังหวัดนนทบุรี ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน (2) ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน และ (3) ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 อำเภอเมืองฯ จังหวัดนนทบุรี ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มแบบการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จำนวน 297 คน เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)

* สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

** สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

*** กองบังคับการปราบปราม กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง

**** สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

ผลการวิจัยพบว่า: (1) การประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 อำเภอเมืองฯ จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (2) การประเมินของครูต่อคุณภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 อำเภอเมืองฯ จังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ (3) ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 อำเภอเมืองฯ จังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมที่ความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ($r_{X_{tot}Y_{tot}} = .73$)

คำสำคัญ: ความฉลาดทางอารมณ์, การบริหารงานวิชาการ, โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี

ABSTRACT

The objectives of this research were: (1) to study the level of emotional quotient of administrators under the Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 1, Muang District, Nonthaburi Province, according to teachers' opinions, (2) the level of academic administration of schools under the Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 1, Muang District, Nonthaburi Province, according to teachers' opinions; and (3) the correlation between emotional quotient of school administrators and academic administration of schools under the Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 1, Muang District, Nonthaburi Province, according to teachers' opinions. The sample consisted of 297 teachers, obtained via stratified random sampling technique. The instrument used for data collection was 5-rating scales questionnaire. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation and hypothesis tested by Pearson Product-Moment Correlation Coefficient.

Major findings were as follow: (1) emotional quotient of administrators under the Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 1, Muang District, Nonthaburi Province, overall was at high level; (2) academic administration of schools under the Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 1, Muang District, Nonthaburi Province, overall was at high level; and (3) correlation between emotional quotient of school administrators and

academic administration of schools under the Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 1, Muang District, Nonthaburi Province, was positive high level.

Keywords: Emotional Quotient, Academic Administration, Schools under the Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Quotient) เป็นความสามารถในการรับรู้ ประเมิน และแสดงอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม สามารถเข้าถึงและสร้างความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับความคิด รวมทั้งมีการแก้ไขปัญหาที่สร้างสรรค์ได้ เข้าใจอารมณ์แยกแยะ วิเคราะห์อารมณ์ และกระบวนการของอารมณ์ได้ดี คิดใคร่ครวญและควบคุมภาวะอารมณ์ได้ดีในทางที่จะส่งเสริมให้สุขภาพจิต และปัญญาดีสามารถจัดการกับอารมณ์ของตนเองและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม (Mayer and Salovey, 2016:3-31) โกลแมนและคณะ (Goleman, Boyatzis and McKee, 2014:20) ได้ศึกษาพบว่า ทักษะทางเทคนิค (ความฉลาดทางสติปัญญา) และความฉลาดทางอารมณ์ในฐานะที่เป็นองค์ประกอบของผลการปฏิบัติงานมีความสำคัญเท่าเทียมกัน และยิ่งไปกว่านั้น ความฉลาดทางอารมณ์จะมีบทบาทที่สำคัญมากยิ่งขึ้นในระดับผู้บริหารที่มีตำแหน่งสูงขึ้นในองค์กร ซึ่งหมายความว่า บุคคลที่อยู่ในตำแหน่งสูงเท่าใด ความสามารถด้านความฉลาดทางอารมณ์ก็จะยิ่งเป็นสิ่งที่ยืนยันความเป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นเท่านั้น และการบริหารงานวิชาการ ถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษาทั้งนี้เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาคือ การจัดการศึกษา คุณภาพ และมาตรฐานของสถานศึกษาจึงอยู่ที่งานด้านวิชาการ ซึ่งประกอบด้วยงานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การจัดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การจัดเสริมงานด้านวิชาการ รวมทั้งงานด้านการวัดและประเมินผล ขั้นตอนการดำเนินงานด้านวิชาการ จะมีขั้นการวางแผนงานด้านวิชาการ ขั้นการจัดการและดำเนินการ และขั้นส่งเสริมและติดตามผลด้านวิชาการ หลักการบริหารงานด้านวิชาการงานวิชาการเป็นงานที่มีขอบข่ายกว้างขวาง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีสมมติฐานเบื้องต้นว่าความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 อำเภอเมืองฯ จังหวัดนนทบุรี ตามแนวคิดทฤษฎีเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Quotient) ที่เป็นสิ่งที่จะช่วยให้ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 อำเภอเมืองฯ เป็นผู้ที่สามารถบริหารงานได้อย่างรอบครอบจนเกิดผลดีต่อโรงเรียน เนื่องจากปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์นี้เป็นปัจจัยที่เป็นคุณสมบัติในตัวบุคคลที่ช่วยสนับสนุนให้มีขีดความสามารถในการบริหารโรงเรียนที่มีการบริหารวิชาการเป็นหัวใจสำคัญที่จะนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานนทบุรี เขต 1 อำเภอเมืองฯ จังหวัดนนทบุรี เพื่อตรวจสอบสมมติฐานเบื้องต้นของผู้วิจัยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานนทบุรี เขต 1 อำเภอเมืองฯ จังหวัดนนทบุรี ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานนทบุรี เขต 1 อำเภอเมืองฯ จังหวัดนนทบุรี ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานนทบุรี เขต 1 อำเภอเมืองฯ จังหวัดนนทบุรี ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน

สมมติฐานในการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานนทบุรี เขต 1 อำเภอเมืองฯ จังหวัดนนทบุรี ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน อยู่ในระดับสูงทางบวก

ขอบเขตการวิจัย

รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงสำรวจแบบตัดขวาง (Cross Sectional Design)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานนทบุรีเขต 1อำเภอเมืองฯ จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าในเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ และแนวคิดบริหารวิชาการของโรงเรียน ดังนี้
แนวคิดและทฤษฎีเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน ผู้วิจัยได้ศึกษาตาม แนวคิดแบ่งเป็น 5 ด้าน ตามแนวคิดของโกลแมน (Goleman, 2002: 319-320) ดังนี้

- 1) การตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง
- 2) การควบคุมอารมณ์ตนเอง
- 3) การสร้างแรงจูงใจให้แก่ตนเอง
- 4) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น
- 5) การมีทักษะทางสังคม

แนวคิดเรื่องการบริหารงานวิชาการผู้วิจัยใช้แนวคิดของ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ก: 33) ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้คือ

- 1) การจัดหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้
- 2) การใช้สื่อการเรียนการสอน
- 3) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 4) การนิเทศการเรียนการสอน
- 5) การวัดผลประเมินการเรียนการสอน
- 6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ได้แก่ ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัว เขต 1 อำเภอเมืองฯ จังหวัดหนองบัว จาก 32 โรงเรียน จำนวน 1,294 คน(ทำเนียบสถานศึกษา ปีการศึกษา 2559, สพป.เขต1 อ.เมืองฯ จ.หนองบัว)

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือครูผู้สอนในโรงเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัว เขต 1 อำเภอเมืองฯ จังหวัดหนองบัว กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan , 1970: 607–610) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 297 คน และทำการสุ่มโดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

ตัวแปรในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัว เขต 1 อำเภอเมืองฯ จังหวัดหนองบัว ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรในการศึกษา 2 ตัวแปร คือ

ตัวแปรที่ 1 คือ ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน ผู้วิจัยได้กำหนดตามแนวคิดแบ่งเป็น 5 ด้าน ตามแนวคิดของโกลแมน (Goleman, 2013: 319-320) ดังนี้

- 1) การตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง
- 2) การควบคุมอารมณ์ตนเอง
- 3) การสร้างแรงจูงใจให้แก่ตนเอง
- 4) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น
- 5) การมีทักษะทางสังคม

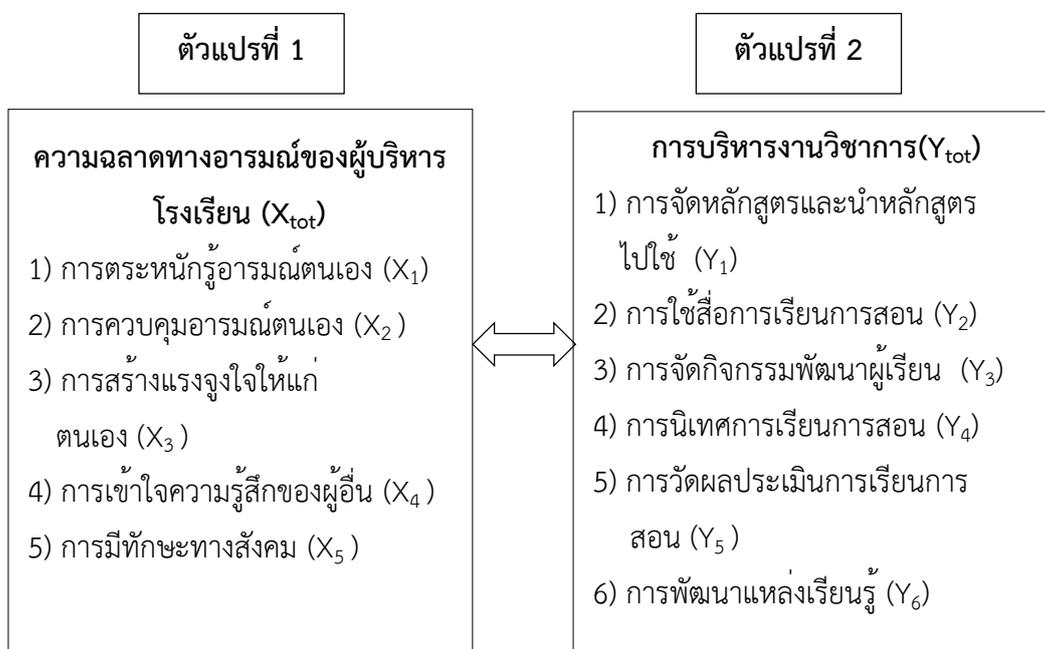
ตัวแปรที่ 2 คือ การบริหารงานวิชาการผู้วิจัยใช้แนวคิดของ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ก: 33) ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้คือ

- 1) การจัดหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้

- 2) การใช้สื่อการเรียนการสอน
- 3) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 4) การนิเทศการเรียนการสอน
- 5) การวัดผลประเมินการเรียนการสอน
- 6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษามุ่งศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน ตามแนวคิดของของโกลแมน (Goleman, 2002: 319-320) ซึ่งประกอบด้วย (1) การตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง (2) การควบคุมอารมณ์ตนเอง (3) การสร้างแรงจูงใจให้แก่ตนเอง (4) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น และ (5) การมีทักษะทางสังคม ว่ามีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการผู้วิจัยใช้แนวคิดของ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ก: 33) ประกอบด้วย 6 ด้าน (1) การจัดหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้ (2) การใช้สื่อการเรียนการสอน (3) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (4) การนิเทศการเรียนการสอน (5) การวัดผลประเมินการเรียนการสอน และ (6) การพัฒนาบุคลากรทางการสอน ผู้วิจัย จึงได้นำแนวความคิดดังกล่าวมาใช้และประมวลเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบความคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยได้ประมวลแนวคิดที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนแบ่งออกเป็น 3 ตอนได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Check List) เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน โดยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งเป็น 5 ระดับคือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุดซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มีระดับความคิดเห็นมาก	ให้	4	คะแนน
มีระดับความคิดเห็นปานกลาง	ให้	3	คะแนน
มีระดับความคิดเห็นน้อย	ให้	2	คะแนน
มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับการบริหารวิชาการของโรงเรียน โดยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งเป็น 5 ระดับคือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุดซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มีระดับความคิดเห็นมาก	ให้	4	คะแนน
มีระดับความคิดเห็นปานกลาง	ให้	3	คะแนน
มีระดับความคิดเห็นน้อย	ให้	2	คะแนน
มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย การสร้างแบบสอบถามเพื่อเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าทฤษฎีเนื้อหาและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์ ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนทั้งในและต่างประเทศเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. กำหนดนิยามปฏิบัติการของวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจความถูกต้องและแก้ไขปรับปรุงแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และนำแบบสอบถามไป

คำนวณค่าด้านความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence:IOC) ได้ข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 -1.00

4. นำแบบสอบถามเกี่ยวกับฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน และแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้ว นำไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มที่มีลักษณะเหมือนกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คนแล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Apla coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cranbeach. 1990: 169) ซึ่งแบบสอบถามเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 อำเภอเมืองฯ จังหวัดหนองบัวรี ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .85

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาค่าความเที่ยงของเนื้อหา และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่อยู่ในระดับที่ยอมรับได้แล้วไปจัดทำชุดแบบสอบถามฉบับจริงนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวผู้วิจัยเองจากกลุ่มตัวอย่างโดยได้กลับคืนมาครบทั้ง 297 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100

การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือจากคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลการวิจัยจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 อำเภอเมืองฯ จังหวัดหนองบัวรี จำนวน 32 โรงเรียน

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 อำเภอเมืองฯ จังหวัดหนองบัวรี จำนวน 32 โรงเรียน ที่มีกลุ่มตัวอย่างปฏิบัติราชการอยู่โดยผู้วิจัยทั้ง 2 คนแบ่งภาระหน้าที่กันในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อสามารถตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามไปในคราวเดียวกัน ถ้าพบว่าแบบสอบถามฉบับใดไม่สมบูรณ์ คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

3. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาโดยไปรับด้วยตนเองและได้รับแบบสอบถามกลับคืนเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมดจำนวน 297 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปด้วยคอมพิวเตอร์
การวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1) เกณฑ์ในการแปลความหมายของข้อมูลเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์โดยกำหนดหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์ของบุญชมศรีสะอาดและบุญส่งนิลแก้ว (2545: 23 – 24) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด	ครูมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์
คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมาก	ครูมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์
คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง	ครูมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์
คะแนนเฉลี่ย 1.51- 2.00 หมายถึง ของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย	ครูมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์
คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด	ครูมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์

2) เกณฑ์ในการแปลความหมายของข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์โดยกำหนดหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์ของบุญชมศรีสะอาดและบุญสูงนิลแก้ว (2545: 23 - 24) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง โรงเรียนของผู้บริหารอยู่ในระดับมากที่สุด	ครูมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารวิชาการของ
คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง โรงเรียนของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก	ครูมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารวิชาการของ
คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง โรงเรียนของผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง	ครูมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารวิชาการของ
คะแนนเฉลี่ย 1.51- 2.00 หมายถึง โรงเรียนของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อย	ครูมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารวิชาการของ
คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง โรงเรียนของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด	ครูมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารวิชาการของ

2. หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1 อำเภอเมืองฯ จังหวัดขอนแก่น โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) โดยพิจารณาจากค่าสหสัมพันธ์ที่คำนวณได้ กล่าวคือถ้าเป็นไปในทางบวกแสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในลักษณะคล้ายตามกันการพิจารณาระดับความสัมพันธ์กันนั้นพิจารณาขนาดของความสัมพัทธ์จากค่าสหสัมพันธ์ที่คำนวณได้ตามเกณฑ์ของชูศรีวงศ์ตนะ, และคณะ (2545) ดังนี้

ถ้าค่าสหสัมพันธ์ มีค่า .70-.90 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

ถ้าค่าสหสัมพันธ์ มีค่า .30 -.70 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ถ้าค่าสหสัมพันธ์ มีค่า .01-.30 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

ถ้าค่าสหสัมพันธ์มีค่า 0 แสดงว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ด้วยค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence : IOC)

1.2 วิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ

ครอนบาค (Cronbach, 1990: 169)

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ความถี่ (Frequency)

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{X})

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 อำเภอเมืองฯ จังหวัดหนองบัวรี โดยใช้สถิติหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

1 การประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 อำเภอเมืองฯ จังหวัดหนองบัวรี โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ (1) การสร้างแรงจูงใจให้แก่ตนเอง (2) การควบคุมอารมณ์ตนเอง (3) การตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง (4) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น และ (5) การมีทักษะสังคม ตามลำดับ

2 การประเมินของครูต่อคุณภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 อำเภอเมืองฯ จังหวัดหนองบัวรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาแต่คงอยู่ในระดับมาก

3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 อำเภอเมืองฯ จังหวัดนนทบุรี

ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 อำเภอเมืองฯ จังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมที่ความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ($r_{xtoty_{tot}} = .73$) เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนรายคู่พบว่า

1) ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการสร้างแรงจูงใจให้แก่ตนเองกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 อำเภอเมืองฯ จังหวัดนนทบุรี มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูง ($r_{x3y_{tot}} = .73$) เป็นคู่ความสัมพันธ์ย่อยระหว่างตัวแปร X กับตัวแปร Y ที่สูงที่สุด

2) ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการควบคุมอารมณ์ตนเองกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 อำเภอเมืองฯ จังหวัดนนทบุรี มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลาง ($r_{x2y_{tot}} = .69$) เป็นคู่ความสัมพันธ์ย่อยระหว่างตัวแปร X กับตัวแปร Y ที่ต่ำที่สุด

3) ความสัมพันธ์ระหว่างของการบริหารวิชาการของโรงเรียน ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้กับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 อำเภอเมืองฯ จังหวัดนนทบุรี มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูง ($r_{y6x_{tot}} = .75$) เป็นคู่ความสัมพันธ์ย่อยระหว่างตัวแปร Y กับตัวแปร X ที่สูงที่สุด

4) ความสัมพันธ์ระหว่างของการบริหารวิชาการของโรงเรียน ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้กับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 อำเภอเมืองฯ จังหวัดนนทบุรี มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูง ($r_{y3x_{tot}} = .70$) เป็นคู่ความสัมพันธ์ย่อยระหว่างตัวแปร Y กับตัวแปร X ที่ต่ำที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยปีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่ครูประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 อำเภอเมืองฯ จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 อำเภอเมืองฯ จังหวัดนนทบุรี ต่างตระหนัก

ถึงความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ จึงได้พัฒนาตนเองให้เป็นผู้บริหารที่มีความสามารถในการตระหนักรู้ถึงความรู้สึกนึกคิดของตนเองและผู้อื่นโดยเฉพาะผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานอื่น รวมถึงการบริหารจัดการอารมณ์ของตนเองให้เป็นไปอย่างเหมาะสม ถูกต้องตามกาลเทศะหรือสถานการณ์ในขณะนั้น รู้จักควบคุมอารมณ์ของตนเอง ซึ่งผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูง จนสามารถทำให้ทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ดี ที่เป็นดั่งนั้นเนื่องจากก่อนได้รับการบรรจุแต่งตั้งขึ้นเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนต้องได้รับเพิ่มเติมความรู้อย่างเข้มข้น จนผู้อำนวยการโรงเรียนส่วนใหญ่เข้าใจถึงความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ว่ามีความสำคัญต่อบุคคลในทุกด้าน เนื่องจากคนที่มีความฉลาดทางอารมณ์นั้นจะสามารถควบคุมอารมณ์และจิตใจของตนได้ สามารถจัดการกับความรู้สึกของตน เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ซึ่งจะทำให้บุคคลนั้นประสบความสำเร็จในการทำงานต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น และยังสามารถปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงได้เป็นอย่างดีและเป็นที่ยอมรับของคนส่วนใหญ่ ทำให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้งานประสบความสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ Goleman (2002: 319) ที่กล่าวถึงความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ ว่า มีความสำคัญต่อผู้นำการทำงานเดี่ยวและกลุ่ม การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคนกับสังคม งานที่ง่าย ๆ คนที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงสุดในกลุ่มจะให้ผลงานที่ดีกว่าคนที่มีความฉลาดทางอารมณ์ต่ำสุดถึง 3 เท่า คนที่มีความฉลาดนอกจากจะมีความฉลาดทางอารมณ์แล้วจะต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำในการใช้ศักยภาพของบุคลากรให้ดำเนินไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าทักษะเป็นความสามารถที่จะเปลี่ยนความรู้ ความเข้าใจออกมาในรูปของการกระทำและสามารถกระทำสิ่งนั้นได้อย่างชำนาญ ผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่มีทักษะในการบริหารงานเพื่อความสำเร็จอย่างยิ่ง คนที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงจะมีผลงานที่สูงกว่าคนทั่วไปถึงร้อยละ 27 แสดงว่า ความฉลาดทางอารมณ์สามารถทำนายความสำเร็จในการทำงานได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมฤทัย คุ่มสกุล. (2559) ได้ศึกษาเรื่อง ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญญรัตน์ ทับทิม (2562: 88) ได้ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. จากผลการวิจัยที่ครูประเมินของครูต่อคุณภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 อำเภอเมืองฯ จังหวัดจันทบุรี ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 อำเภอเมืองฯ จังหวัดจันทบุรี ต่างเข้าใจเป็นอย่างดีว่าหลักสูตร

มีความสำคัญต่อการพัฒนาคนในสังคมให้มีคุณลักษณะที่สังคมคาดหวัง หลักสูตรเป็นเครื่องมือที่จะทำให้ การศึกษาบรรลุตามจุดหมายที่กำหนดไว้ โดยหลักสูตรมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมความเจริญงอกงามของ บุคคลสามารถปลูกฝังพฤติกรรม คุณธรรม จริยธรรม วางรากฐานความคิด ที่เป็นการสนับสนุนและ สอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง เพื่อให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม สามารถ ทำให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถ ความสนใจ ความถนัด ที่แท้จริงของตนเอง และพัฒนาได้เต็มตาม ศักยภาพ นอกจากนี้ยังเป็นโครงการ แผนงาน ข้อกำหนด ที่ชี้แนะให้ผู้บริหารการศึกษา ครู อาจารย์และผู้ที่มี ส่วนที่เกี่ยวข้องนำไปดำเนินงานสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ และในฐานะที่ตนเองเป็น ผู้ควบคุมภารกิจของโรงเรียน ซึ่งภารกิจที่สำคัญคือผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนและการกระตุ้นให้ครู ในโรงเรียนปฏิบัติการสอนได้เต็มศักยภาพจึงให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการซึ่งมีหลักสูตรเป็น หัวใจสำคัญที่จะทำให้การบริหารงานวิชาการ ซึ่งเป็นไปตามแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการ (2551: 18) ที่กล่าวถึงการบริหารงานวิชาการและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาว่าโรงเรียนมีหน้าที่สำคัญในการ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตรการเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วย การวิจัยและพัฒนา การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรจัดทำระเบียบการวัดและประเมินผล ในการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและรายละเอียด ของเขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดอื่น ๆ ในระดับท้องถิ่นได้จัดทำเพิ่มเติม รวมทั้งสถานศึกษา สามารถเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความต้องการของ ผู้เรียนโดยทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ โสภ วงษ์นาคเพ็ชร (2553:131-132) ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าการ บริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณ์ภูษณิชา เทียมมฤทัย (2559 : 217) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเครือข่าย” ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเครือข่าย โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารวิชาการของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 อำเภอเมืองฯ จังหวัดนนทบุรี ใน ภาพรวมที่ความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหาร โรงเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 อำเภอเมืองฯ จังหวัดนนทบุรี ตระหนักดีว่าความฉลาดทางอารมณ์ ว่า มีความสำคัญต่อคนที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูง หรือมีทักษะทางอารมณ์ที่ได้รับการพัฒนามาเป็นอย่างดีจะเป็นคนที่รับรู้ เข้าใจและจัดการกับความรูสึกของ

ตนเองได้ดี รวมทั้งเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นด้วย สามารถนำความฉลาดทางอารมณ์มาประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน มีความพอใจในชีวิต สามารถสร้างสรรค์ งานใหม่ ๆ ซึ่งจะตรงข้ามกับบุคคลที่มีความฉลาด ทางอารมณ์ต่ำ ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ได้ จะเต็มไปด้วยความขัดแย้งภายในจิตใจ ขาดสมาธิและความ ริเริ่มในการทำงาน และภารกิจสำคัญในการบริหารโรงเรียนเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามแนวทางของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 คือการบริหารงานวิชาการ ดังนั้นผู้บริหารทุกคน จึงปรับปรุงและสร้างความฉลาดทางอารมณ์ของตนเองเห็นจากเมื่อวัดระดับค่าออกมาจึงอยู่ในระดับมากถึง 5 องค์ประกอบคือ (1) การตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง (2) การควบคุมอารมณ์ตนเอง (3) การสร้างแรงจูงใจ ให้แก่ตนเอง (4) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น และ (5) การมีทักษะทางสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Goleman (2002: 317-318) ได้แบ่งองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ ในหนังสือเรื่อง “ Working with Emotional Intelligence ” ได้จำแนกองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ไว้ 5 ประการดังนี้ 1) การตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง (Self-Awareness) หมายถึงความสามารถที่จะรับรู้และเข้าใจความรู้สึก อารมณ์ และความต้องการของตนเอง ตลอดจนผลที่เกิดขึ้นกับบุคคลอื่นอันเนื่องมาจากความรู้สึก อารมณ์ และความต้องการเหล่านั้นของตน 2) การควบคุมอารมณ์ของตนเอง (Self-Regulation) หมายถึง ความสามารถในการควบคุมหรือจัดการกับอารมณ์ของตนเองได้ คิดก่อนลงมือปฏิบัติ รวมไปถึงสามารถ ปรับตัว และพร้อมเปิดรับการเปลี่ยนแปลง 3) การสร้างแรงจูงใจให้แก่ตนเอง (Self-Motivation) หมายถึง ความปรารถนาอันแรงกล้าที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย โดยใช้ความพยายามอย่างไม่ ลดละและไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค 4) การเข้าใจอารมณ์ ของผู้อื่น (Recognizing Emotions in Others) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจธรรมชาติทางอารมณ์ของผู้อื่น มีความไวต่อการรับรู้ความรู้สึก มีความเห็นอกเห็นใจ และมีทักษะที่จะปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเหมาะสม และ 5) ทักษะทางสังคม (Social Skill) หมายถึงความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น มีการสื่อสารที่ดี เข้าใจง่าย สามารถทำงาน ร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนสามารถที่จะค้นพบสิ่งที่เป็นพื้นฐานร่วมกันของบุคคล บริหารความขัดแย้งได้ดี และ ทำให้เกิดความสามัคคีปรองดองกัน และเป็นไปตามผลการวิจัยของแลม และเคบี (Lam & Kirby, 2002: 140 – 145) ได้พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ทำให้การปฏิบัติงานดีขึ้น กล่าวคือ ผู้ที่มีความฉลาดทาง อารมณ์สูงย่อมปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสูง และในทาง ตรงกันข้าม ผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ต่ำ จะทำให้ ประสิทธิภาพในการทำงานของตนต่ำ ด้วย และงานวิจัยของ กราวิส (Graves,1999) ได้ศึกษาและค้นพบความสัมพันธ์ของความฉลาดทางอารมณ์ กับพฤติกรรมในการ ปฏิบัติงานของบุคคลในองค์กรว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของแต่ละบุคคลมีศักยภาพที่จะเพิ่มระดับ

ความสามารถของกระบวนการทำงาน สามารถทำนายพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคลในองค์กรได้ตั้งนั้น ความฉลาดทางอารมณ์จึงมีความสัมพันธ์กับ ผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของผู้ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรนั้นด้วย นอกจากนี้ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับ อีสริยาภรณ์ ชัยกุหลาบ (2553: 28) ได้กล่าวถึงความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ไว้ว่า ความฉลาดทางอารมณ์มีประโยชน์กับทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับผู้นำไปใช้ และมีความจำเป็นและสำคัญเป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะกับผู้นำและผู้บริหาร เพราะถือว่าเป็นบุคคลที่มีอำนาจจะสามารถชักจูงโน้มน้าวให้คนเกิดความรู้สึกเห็นชอบและพร้อมจะปฏิบัติงาน ให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด จำเป็นต้องแสดงออกถึงวุฒิภาวะทางอารมณ์และความรู้สึก การบริหาร ความกดดันทางจิตใจของตนเอง เมื่อต้องอยู่ในสถานการณ์การนำบุคคลอื่น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปประยุกต์ใช้

1) จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่าความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 อำเภอเมืองฯ จังหวัดหนองบัวรี รายงานถึงแม้ว่าทุกด้านอยู่ระดับมากแต่เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแล้วทำให้ทราบว่าความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนยังสามารถพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นใน 3 ด้านคือ ด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ด้านการมีทักษะสังคม และด้านการตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง แต่ยังมีพื้นที่ที่สามารถพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

2) จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่าการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 อำเภอเมืองฯ จังหวัดหนองบัวรี ทั้ง 6 ด้านที่ผู้วิจัยนำมาศึกษายังมีพื้นที่ที่สามารถพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี และด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

3) จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่าความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 อำเภอเมืองฯ จังหวัดหนองบัวรี ในภาพรวมที่ความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 แต่ยังมีพื้นที่ที่สามารถพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรทำการวิจัยในเชิงลึกเพื่อหาปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารวิชาการของโรงเรียน แล้ววนปัจจัยที่ค้นพบไปตรวจสอบความลุ่มลึกว่าในแต่ละปัจจัย

2) นำปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนจากข้อ 2.1 ไปหาว่าปัจจัยใดมีอิทธิพลต่อฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน และปัจจัยใดมีอิทธิพลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียน

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพมหานคร : ศุภสภา.
- ชูศรีวงศ์รัตน์, และคณะ (2545). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อิมพัลส์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: เมธีทีปส์.
- ณัฐธัญญา เทียมอุทัย. (2559). แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเครือข่ายสารสนเทศ. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 (มกราคม – มิถุนายน)
- ธัญญารัตน์ ทับทิม. (2562). ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์ค.ม. (การบริหาร การศึกษา).ลพบุรี : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สมฤทัย คุ่มสกุล.(2559). ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- โสภณา วงษ์นาคเพ็ชร. (2553). การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 . มหาวิทยาลัยศิลปากร/นครปฐม
- อิสริยาภรณ์ ชัยกุลหลาบ. (2553). ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 และเขต 3.วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เลย : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- Cronbach, L. J. (1990). Essentials of psychological testing (5th ed.). New York : Harper Collins Publishers.(pp.202-204)
- Goleman, D., Boyatzis, R. and McKee, A. (2002) Primal Leadership: Realizing the Power of Emotional Intelligence. Harvard Business School Press, Boston.
- Lam, L. and Kirby, S. (2002) Is Emotional Intelligence an Advantage? An Exploration of the Impact of Emotional and General Intelligence on Individual Performance. The Journal of Social Psychology, 142, 133- 143. Goleman, D. (2006). Emotional intelligence: Why it can matter more than IQ (10th anniversary ed.). New York: Bantam Books
- Mayer J. D., Caruso D. R., Salovey P. (2016). The ability model of emotional intelligence: Principles and updates. Emotion Review, 8, 290–300.